Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

ul. Nowy Świat 72, 00-330 Warszawa
tel.:(22) 826-99-45, 6572-895
e-mail:sekretariat@ibl.waw.pl
Dyrektor Instytutu Badań Literackich PAN dr hab. Grzegorz Marzec, prof. IBL PAN
Zastępca Dyrektora ds. Ogólnych i Wydawniczych
dr Dorota Krawczyńska
Rada Naukowa Przewodnicząca Rady Naukowej IBL PAN
prof. dr hab. Anna Grześkowiak-Krwawicz

Zastępcy Przewodniczącej Rady Naukowej IBL PAN
Dr hab. Krzysztof Mrowcewicz
Dr hab. Magdalena Rembowska-Płuciennik
>>pełny skład Rady Naukowej
Sekretariat administracyjny Rady Naukowej mgr Hanna Grabowska
tel. 6572-850
e-mail: hanna.grabowska@ibl.waw.pl
Z radością informujemy, że wwyniku przeprowadzonej oceny parametrycznej jednostek naukowych w 2013 rokuInstytut Badań Literackich PAN otrzymał najwyższą kategorię A+. Tym samym znalazł się w gronie 37 najlepszych jednostek naukowych spośród 963 ocenianych.
Gratulacje Prezesa Polskiej Akademii Nauk Profesora Michała Kleibera >>
Więcej informacji na stronie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego >>

Instytut został powołany w roku 1948 i podlegał początkowo Ministerstwu Oświaty, następnie Ministerstwu Szkół Wyższych i Nauki. Od roku 1952 jest placówką Wydziału I Nauk Społecznych Polskiej Akademii Nauk; pozostając w strukturach PAN, w roku 1998 uzyskał osobowość prawną. Prowadzone w nim badania dotyczą głównie historii literatury polskiej, teorii literatury, historii kultury, dokumentacji literackiej i leksykografii. Więcej o historii >>
Struktura organizacyjna Instytutu obejmuje pracownie badawcze (historyczno - i teoretycznoliterackie, dokumentacyjne, leksykograficzne) oraz zespoły edytorskie i redakcyjne.
Podstawową dziedziną badań prowadzonych w Instytucie jest historia literatury polskiej; obok niej: zagadnienia teorii form literackich i procesu historycznoliterackiego, języka literackiego i stylu, poetyki teoretycznej i historycznej, wersologii i metryki, literatury popularnej, a także problemy kultury literackiej i świadomości literackiej poszczególnych epok. Instytut prowadzi też rozbudowane prace bibliograficzne i dokumentacyjne, leksykograficzne oraz edytorskie.
W jego dorobku są m. in. wielotomowe, zespołowe opracowania, należące do podstawowego warsztatu polonistycznego, syntezy: Historia literatury polskiej (wyd. od 1972), Historia prasy polskiej (1976-1980), Dzieje folklorystyki polskiej 1800-1918 (1970-1982); opracowania bibliograficzno-dokumentacyjne i informacyjno-encyklopedyczne: Bibliografia literatury polskiej "Nowy Korbut" (wyd. od 1963) wraz z kontynuacjami: Słownikiem współczesnych pisarzy polskich (seria I 1963-1966, seria II 1977-1980), słownikiem Współcześni polscy pisarze i badacze literatury (wyd. od 1994); Słownik pseudonimów pisarzy polskich (1994-1998); bieżąca Polska Bibliografia Literacka, obejmująca okres od 1944/1945 (wyd. od 1954) wraz z uzupełnieniem okresu 1939-1945: Literatura polska i teatr w latach II wojny światowej (1983-1986); serie: "Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku" (od 1965), "Poetyka. Zarys encyklopedyczny" (od 1956), "Vademecum polonisty" (od 1974); bibliografie osobowe i kalendaria życia i twórczości pisarzy, zwłaszcza Kronika życia i twórczości Mickiewicza (od 1957); bibliografie zawartości czasopism; bibliografie gatunków literackich (Dramat staropolski od powstania sceny narodowej, od 1965); słowniki językowe, zwłaszcza Słownik polszczyzny XVI wieku (od 1966) i Słownik języka Adama Mickiewicza (1962-1983).
Pod patronatem Instytutu ukazują się wydania krytyczne utworów literatury polskiej, m.in. fundamentalna edycja Bogurodzicy, sejmowe wydanie Dzieł wszystkich Jana Kochanowskiego. Trwają prace nad Pismami wszystkimi Adama Mickiewicza. Oprócz wymienionych tytułów wydawane są liczne serie studiów i monografii, m. in.: "Studia staropolskie" (64 tomy), "Studia z okresu Oświecenia" (26 t.), "Z dziejów form artystycznych w literaturze polskiej" (90 t.), "Badania polonistyczne za granicą" (18 t.), serie edytorskie: "Archiwum literackie" (28 t.), "Biblioteka pisarzów polskich" (od 1953 - 30 t.), "Biblioteka pisarzy staropolskich" (37 t.), "Biblioteka pisarzy polskiego Oświecenia"(t. 9).
Bogate materiały bibliograficzne i dokumentacyjne, udostępniane do celów naukowych, zgromadzone są w kartotekach Instytutu; wśród nich: bibliografia zawartości literackiej czasopism polskich XIX i XX wieku (do roku 1939;

tzw. kartoteka Bara), bibliografia literariów średniowiecznych, kartoteka rękopiśmiennych literariów staropolskich, Kronika życia literackiego Polski Ludowej (w wielotomowym maszynopisie), kartoteka wariantów pieśniowych opracowana przez Pracownię Literatury Ludowej, działającą w Instytucie w latach 1953-1996.
W realizacji planów naukowych Instytut współpracuje z polonistycznymi placówkami wyższych uczelni, z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, z instytutami Wydziału I PAN. Współpraca wiąże go także z Towarzystwem Literackim im. A. Mickiewicza, ze Stowarzyszeniem "Pro Cultura Litteraria", z Fundacją "Centrum Międzynarodowych Badań Polonistycznych", z Fundacją "Akademia Humanistyczna" i z Polskim Towarzystwem Badań nad Wiekiem Osiemnastym.
Ostatnio Instytut uczestniczył w międzynarodowych programach naukowych, przygotowując i realizując duże projekty badawczo-edukacyjne: "Kanon kultury polskiej w przeobrażającej się Europie" (w ramach Programu Phare SCI-TECH, 1996 - jako jedyna placówka humanistyczna PAN) oraz "Europa Środkowa. Kulturowe kontakty i zależności" (w ramach programu Phare-Fiesta, 1997-1998). Obecnie zainicjowany został przez IBL PAN program badawczo-edukacyjny "Polskie dziedzictwo kulturowe w nowej Europie", we współpracy z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi.
Działalność Instytutu to także kształcenie polonistyczne. Instytut prowadzi (przy współpracy Mazowieckiego Towarzystwa Naukowego): Podyplomowe Studia Filologii Polskiej; Podyplomowe Studia"Wiedza o Kulturze" (dwie specjalizacje: nauczycielska i humanistyczna),Kurs "Komunikacja Społeczna i Medialna", Kurs Kreatywnego Pisania, Kurs "Literatura i Psychoanaliza", Kurs Poprawnej Polszczyzny,Kurs Retoryki Praktycznej i Krytyki, Kurs "Szkoła Gender Mainstreaming", Podyplomowe StudiaEdytorskie, Podyplomowe "Gender Studies", Podyplomowe Studia Zarządzania Kulturą w Strukturach Unii Europejskiejoraz Podyplomowe Studia "Technologie informatyczne w edukacji i w organizacjach pozarządowych" i Podyplomowe Studia Polonistyczne. W zakresie nauczania w szkołach średnich Instytut był inicjatorem, a następnie (wespół z Ministerstwem Edukacji Narodowej) organizatorem Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, obejmującej młodzież szkolną w zasięgu ogólnokrajowym, a od 1990 również polskich uczniów z zagranicy.
Biblioteka Instytutu Badań Literackich PAN jest najbogatszym w kraju specjalistycznym księgozbiorem z zakresu historii literatury polskiej i nauki o literaturze. Obok bieżącej produkcji literackiej i naukowej przechowuje w swoich zbiorach cenne zespoły archiwalne i ikonograficzne; sprawuje również opiekę nad Archiwum Elizy Orzeszkowej. Obecniew ramach projektu "Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych RCIN" Biblioteka digitalizuje swoje najcenniejsze zbiory.
Instytut wydaje czasopisma: "Pamiętnik Literacki" i "Teksty Drugie". Dysponuje własnym Wydawnictwem, które - oprócz obsługi Instytutu - prowadzi działalność wydawniczą na zlecenia. Afiliowany przy Instytucie Zespół Badań Obszarów Trzecich Literatury, wspólnie z Pracownią Literatury Okolicznościowej i Użytkowej (PLOiU) Uniwersytetu Warszawskiego, redaguje rocznik "Napis", poświęcony literaturze okolicznościowej i użytkowej.
Ważniejsze publikacje o Instytucie Badań Literackich PAN:

IBL - Instytut Badań Literackich: Informator. Oprac. Anna Grześkowiak-Krwawicz, Zygmunt Ziątek. Słowo wstępne: Elżbieta Sarnowska-Temeriusz. Warszawa 1994.
Jadwiga Czachowska: Instytut Badań Literackich PAN. W: Literatura polska XX wieku. Przewodnik encyklopedyczny.T.1. Warszawa 2000.
Kronika Instytutu Badań Literackich PAN. Październik 1947-październik 1987. Oprac.: Jadwiga Czachowska, Julia Pitera, Joanna Zawadzka pod red. J. Czachowskiej. "Biuletyn Polonistyczny" 1988 z. 1/2, 3.
Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk 1948-2001. Książki i czasopisma (bibliografia). Oprac.: Katarzyna Batora i Barbara Tyszkiewicz pod red. Jadwigi Czachowskiej. Warszawa 2002.